

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor;

beslutade den 9 november 2021.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 5 kap. 2 a § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor¹, och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Dessa föreskrifter omfattar inte kommunens skyldighet att utföra brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § LSO.

Planering av tillsynsverksamheten

2 § Kommunens planering av tillsynen av byggnader och anläggningar, var den ska ske och hur ofta, ska göras med utgångspunkt i riskerna vid en brand eller annan olycka och med beaktande av om tillsyn är en effektiv förebyggande åtgärd.

Kommunen ska vid sin prioritering av tillsyn särskilt beakta om de som vistas i byggnaden eller anläggningen kan förväntas ha god lokalkännedom samt om de är inlåsta eller vistas där av plikt.

Allmänna råd

Följande kriterier bör vara vägledande vid prioriteringen:

1. Frekvensen av bränder eller andra olyckor är hög.
2. En brand eller annan olycka medför stor risk för människors liv och hälsa.
3. En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader eller större påfrestning på samhället.
4. En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön.

---

¹ Förordningen senast ändrad genom SFS 2020:883.

5. En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden.

Med plikt avses av samhället ålagd plikt, exempelvis värnplikt och skolplikt.

---

3 § I bilagan till dessa föreskrifter anges sådana byggnader och andra anläggningar för vilka riskerna vid brand generellt sett är stora. Kommunen ska ha en planering för tillsynen av de byggnader och anläggningar som omfattas av bilagan.

Utöver de byggnader och anläggningar som omfattas av bilagan ska kommunen utifrån sin kunskap om lokala förhållanden även identifiera och ha en planering för tillsynen av andra byggnader och anläggningar där tillsyn ska genomföras.

Kommunen ska också ha en planering för de anläggningar som omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4 § LSO.

- 4 §** Kommunens planering av tillsynen ska innehålla en förteckning över
1. de byggnader och andra anläggningar i kommunen som omfattas av bilagan, och
  2. de byggnader och andra anläggningar som identifierats enligt 3 § andra och tredje stycket.

Allmänna råd

Flera byggnader eller andra anläggningar i direkt anslutning till varandra får i förteckningen upptas som en om de har samma ägare och det finns stark koppling mellan den verksamhet som bedrivs i dem.

---

5 § Kommunens bedömning av hur ofta tillsyn ska ske av de byggnader och andra anläggningar som anges i förteckningen enligt 4 § ska dokumenteras.

Vid bedömningen av hur ofta tillsyn ska ske ska hänsyn tas till kommunens kunskap om de enskilda byggnaderna och anläggningarna.

Om kommunens bedömning enligt första stycket är att tillsyn ska genomföras mer sällan än var sjätte år eller inte alls, ska skälen för detta dokumenteras.

Allmänna råd

Vid bedömningen kan exempelvis brandskyddets komplexitet och sårbarhet vägas in.

Kommunen bör för en- och tvåfamiljshus som har kulturhistoriska värden överväga om andra förebyggande åtgärder än tillsyn är tillräckliga.

Sådan kunskap som avses i andra stycket kan exempelvis komma från tidigare tillsyn.

---

6 § Kommunens planering av tillsynen ska också ta hänsyn till behovet av att kunna utföra tillsyn som behövs i enskilda fall exempelvis efter en olycka eller då kommunen på annat sätt fått kännedom om brister i brandskyddet eller brister i utrustning för livräddning vid andra olyckor än brand.

7 § Efter en räddningsinsats ska kommunen bedöma om det finns behov av att genomföra tillsyn vid de byggnader eller andra anläggningar som omfattats av insatsen.

8 § Kommunen ska ha ett dokumenterat arbetssätt för hur kraven i 3-7 §§ i dessa föreskrifter uppfylls.

Tillsynens utförande

9 § Vid tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 § LSO, ska kommunen skaffa sig kunskap om den byggnad eller anläggning som är föremål för tillsynen och den verksamhet som bedrivs där. Utifrån denna kunskap ska kommunen bedöma vilka olycksförlopp som kan leda till människors död eller andra allvarliga skador på hälsa, egendom eller miljö.

Allmänna råd

I byggnader och andra anläggningar som omfattas av bilagan kan tillsynen begränsas till de delar som innehåller sådan verksamhet som framgår av bilagan, samt övriga delar som har direkt betydelse för brandsäkerheten i denna verksamhet.

---

10 § Kommunen ska anpassa sin tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 § LSO efter vad som identifierats i 9 §. Vid sin tillsyn ska kommunen kontrollera relevanta tekniska och organisatoriska aspekter av

1. möjligheten till utrymning,
2. skyddet mot brands uppkomst,
3. skyddet mot brandspridning inom byggnad,
4. skyddet mot brandspridning mellan byggnader, och
5. möjligheten till räddningsinsats.

Vid bedömningen av hur omfattande och ingående tillsynen ska vara ska kommunen använda kunskap och erfarenhet från tidigare tillsyn eller annan verksamhet för att förebygga olyckor.

Tillsynen ska innehålla besök på plats i byggnaden eller anläggningen om det inte är obehövt.

11 § Om kommunen beslutar om föreläggande mot den enskilde ska kommunen följa upp att kraven i beslutet följs.

12 § Den som ansvarar för tillsynen ska vid behov genomföra samråd med kommunala förvaltningar eller statliga myndigheter innan beslut om föreläggande fattas. Samrådet syftar till att undvika att förelägga om åtgärder som står i strid med annan lagstiftning.

Allmänna råd

För byggnader skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950) sker samrådet med länsstyrelsen och för byggnader skyddade enligt förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen sker samrådet med Riksantikvarieämbetet.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2022.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

CAMILLA ASP

Per Karlsson
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande

Bilaga: Byggnader och andra anläggningar för vilka riskerna vid brand är stora

Verksamheter där personer inte kan förväntas utrymma självständigt

1. Byggnad med inrättning där det bedrivs vård eller omsorg för personer som har hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand. Med vård och omsorg avses verksamhet som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Verksamhet som bedrivs i vanliga bostäder omfattas inte.

2. Byggnader med verksamhet där personer är inlåsta ständigt eller under viss tid. Verksamhet som avses är exempelvis fängelser, häkten, migrationsverkets förvar och viss psykiatrisk vård.

Skolväsendet

3. Byggnad där det bedrivs verksamhet som enligt skollagen (2010:800) ingår i skolväsendet, undantaget kommunal vuxenutbildning. Även omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds omfattas (helg-/nattomsorg).

Tillfällig övernattning och vissa gemensamhetsboenden

4. Byggnad där det bedrivs verksamhet som kräver tillstånd enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum. Byggnad där utrymning sker i markplan och direkt till det fria från varje gästrum/lägenhet omfattas inte.

5. Byggnad för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggningsrum. Med förläggning avses exempelvis boende för totalförsvarspliktiga eller asylsökande, som inte är vanlig bostad.

6. Byggnad där det bedrivs hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen.

Större samling av människor som inte kan förväntas ha god lokalkännedom

7. Byggnad med publik samlingslokal där det vistas fler än 150 personer.

8. Byggnad där verksamhet bedrivs som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol efter klockan 23 och där det vistas fler än 50 personer.

9. Anläggningar, där det finns platser för fler än 1 000 personer helt eller delvis under tak. Anläggningar som omfattas är exempelvis idrottsplatser.

Byggnader med kulturhistoriska värden

10. Byggnader som är byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950) eller kyrkobyggnader som omfattas av 4 kap. 3-4 §§ samma lag.

11. Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen.

Byggnader där egendom tillhörande museer förvaras

12. Byggnader där samlingar förvaras som tillhör statliga eller regionala museer som omfattas av museilagen (2017:563).

Byggnader och andra anläggningar vars utformning ställer särskilda krav på det byggnadstekniska brandskyddets tillförlitlighet

13. Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark.

14. Väg-, järnvägs- och tunnelbanetunnlar som är längre än 500 meter samt plattformsrum och stationer för resandeutbyte under mark.

Beställningsadress:

Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm

Telefon: 08-657 95 00

E-post: order@forlagssystem.se

Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

Beställningsnummer: 19121-08